

"תלוי מי שואל"

בלוג

אחרי שמספר רב של מועמדים כשלו בריאיון העבודה, נשאל המנכ"ל כיצד בחר לבסוף את רואה החשבון לחברה. "פשוט" השיב. "כולם נשאלו כמה זה 1+1; והוא הראשון שהשיב 'תלוי מי שואל - הקונה או המוכר'..."

עשרות שנים מתחבטים בתי המשפט מהו אופיו של ערעור המס: האם כדברי כב' השופט ויתקון **"שיפוטו של בית המשפט המחוזי הוא שיפוט של ערכאה ערעורית... ואפילו ימצא השופט שאילו הוא היה יושב במקומו של הפקיד היה מגיע לתוצאה אחרת, אין בכך עדיין עילה מספקת להתערב בשומה"**; או שמא **"THE SO CALLED APPEAL TO THE TAX APPEAL BOARD IS IN FACT A TRIAL"** ולמעשה ערעור המס "שונה בתכלית מערעור אזרחי רגיל".

להכרעת שאלה זו השלכות כבדות משקל על אופן ניהולו של ערעור המס בשלל ענייני פרוצדורה. כך למשל, האפשרות להעלות לראשונה במסגרת כתבי הטענות עובדות חדשות וטענות חדשות מושפעת במישרין מהשאלה אם ערעור המס כמוהו כערעור (שאז תצטמצם האפשרות) או כדיון בערכאה ראשונה (שאז תורחב האפשרות).

ומה הכרעתה של שאלה כבדת משקל זו? תלוי מי שואל...

השבוע, תחת הכותרת **"תפקיד בית המשפט המחוזי בערעורי מס"** קבע בית המשפט העליון כי: "בערעורי מס, תפקידו וסמכותו של בית המשפט המחוזי הוא במעמד של ערכאה דיונית ראשונה, שתפקידה לברר את הטיעונים במכלול ולוודא כי נקבעה שומת-אמת לנישום". בכך דחה בית המשפט את טענת הנישום שלפיה מנהל מע"מ העלה לראשונה בבית המשפט עובדות חדשות המתייחסות לטענה שלא עלתה על ידו בעת שערך את השומה. **"המחלוקת נקבעת על פי כתב הערעור וכתב התשובה"** נפסק; ולאופן פירוט הדברים בשלבי השומה וההשגה משמעות משנית, שעה שלא קופחו זכויותיו של הנישום.

אלא שבהזדמנות קודמת, כשמי שהעלה את הטענות החדשות לראשונה היה דווקא הנישום, נקבע: "כידוע על צד בהליך האזרחי לכלול את כלל טענותיו במסגרת כתב הטענות [הראשון] שהגיש ולפרטן במידה מספקת... על המערער היה להציג את גרסתו באופן מפורט בכתב ההשגה שהגיש למשיב... העלאת גרסה במלואה משמעה העלאת גרסה הכוללת את מלוא הטענות. על כל טענה להיות מפורטת דיה".

האמנם שינוי חזית בשאלת שרטוט גבולותיה של חזית המחלוקת בערעורי מס? ימים יגידו אם התשובה הנחרצת של בית המשפט אודות תפקידו של בית המשפט בערעורי מס תיושם גם לטובת נישומים; או שמא, גם הפעם, נאלץ להסתפק בפילוסופיה של קרל פופר "התשובה היא ארעית - השאלה נצחית".

אין באמור לעיל כדי להחליף ייעוץ משפטי מלא וספציפי.

הדברים האמורים נכונים למועד פרסומם.

אנשי קשר

שלמה אביעד זידר
מגשר, שותף

דניאל פסרמן
ראש תחום מסים